

Mednarodni simpozij IUFRO skupine 4.05 v nemškem Hamburgu

Svobodno in hanzeatsko mesto Hamburg (nem. *“Freie und Hansestadt Hamburg”*) je od 5. do 7. septembra 2022 gostil mednarodni simpozij IUFRO skupine 4.05. Organizator simpozija je bil inštitut za gozdarstvo na Thünenovem inštitutu (angl. *“Thünen Institute of Forestry”*) z dr. Lydio Rosenkranz na čelu organizacijskega odbora. Thünenov inštitut je nemški zvezni raziskovalni inštitut, ki deluje pod okriljem ministrstva za prehrano, kmetijstvo in varstvo potrošnikov od leta 2008. Pod eno streho združuje petnajst inštitutov na področju podeželja, gozdarstva in ribištva ter je ime dobil po agronomu in ekonomistu devetnajstega stoletja Johannu Heinrichu von Thünenu.

Po IUFRO svetovnem kongresu v Curitibi (Brazilija) leta 2019 je to bil za skupino prvi simpozij “v živo” po nadležni pandemiji in smo ga zato še

bolj nestrpno pričakovali. In ga dočakali v največjem pristaniškem mestu v Nemčiji, ki uspešno ohranja obrambni status in trgovski ugled še iz časov srednjeveškega Hanzeatskega zavezništva. Hamburg leži na zadnji desetini skoraj tisoč in stokilometrski reke Labe in je skozi zgodovino zgradilo pomembno pristanišče, ki je po velikosti tik za nizozemskim Rotterdamom in belgijskim Antwerpom. V tem delu ima Laba značaj plimske reke, katere višina gladine se čez dan v povprečju spremeni za 3,6 metra. Trenutno stanje višine gladine in druge informacije o Hamburškem pristanišču so v nemškem in angleškem jeziku dostopne na spletni strani <https://www.hafen-hamburg.de/en/tide/>. Poleg logistike gradijo gospodarstvo mesta še bančništvo, turizem, letalstvo ter kulturno-kreativna industrija. Ob robu pristanišča se nahaja leta 2017 končana *Elphie*

Slika 1: Pogled na del Hamburga s slavno Elphie na desni (foto: V. Leban)

kot ljubkovalno domačini imenujejo fascinantno stavbo filharmonije *Elbphilharmonie*, delo znane švicarskega arhitekturnega biroja Herzog & de Meuron. Mesto sicer slovi po relativno nizkih stavbah in raznolikih arhitekturnih stilih.

Glavni področji, na katere se skupina 4.05 naslanja, sta upravljavška ekonomika ter knjigovodstvo (angl. "*Managerial Economics and Accounting*") in hierarhično spada pod četrto IUFRO divizijo imenovano *Ocenjevanje, modeliranje in upravljanje gozdov* (angl. "*Forest Assessment, Modelling and Management*"). Upravljavška ekonomika obravnava sprejemanje poslovnih odločitev v okviru (mikro)ekonomske teorije in z uporabo ekonomskih orodij. Gozdno knjigovodstvo pa na drugi strani predstavlja okvir za zajem celokupne vrednosti gozdov in njihovo povezavo s celotnim državnim gospodarstvom. Leta 2021 je skupina praznovala štirideseto obletnico ustanovitve in delovanja. V letu 2022 ima skupina 4.05 pet raziskovalnih skupin in 29 delovnih skupin, v katerih

je skupaj aktivnih 27 raziskovalcev funkcionarjev iz šestnajstih držav. Več informacij o skupini in IUFRO organizaciji je na ogled na naslovu <https://www.iufro.org/>.

V naslovu simpozija »*Managerial forest economics and accounting as a base for decision making in a changing world*« so nakazane bistvene značilnosti družbeno-ekoloških sistemov, katerim skupni imenovalec so ravno nenehne spremembe: družbene, podnebne, okoljske, tehnološke, politične, kulturne in pravne. Navedene spremembe vplivajo ne zgolj na ekološko in biološko stanje ekosistemov, temveč tudi na povečano konkurenco za različne rabe tal, zanesljivost dobave lesa za lesno industrijo, ter zagotavljanje ostalih ekosistemskih storitev. Čeprav se skupna površina gozdov v državah Evropske Unije vsako leto poveča, predstavljajo ti gozdovi zgolj 5% vseh gozdov na planetu. Zavarovanje obstoječih in vzpostavitev novih gozdnih površin v državah EU pa ne more zadovoljiti današnje potrebe teh držav

Slika 2: Skupinska fotografija udeležencev simpozija (foto: L. Rosenkranz)

po lesu, zato so podjetja v lesni, papirni industriji ter industriji bio-izdelkov primorana les uvažati iz Kitajske, Združenih držav Amerike, Ruske Federacije, Brazilije, Švice, Ukrajine in drugih držav. Ob sicer splošni prevladi povpraševanja nad ponudbo lesa v državah EU se razmere zaostrejo tudi zaradi vojnega stanja v Vzhodni Evropi, od koder prihaja sicer zelo zaželen les iz Ruske Federacije in Belorusije, postal t.i. "konfliktni les". Dodatno predstavlja uvoz lesa iz ne-evropskih držav svojevrsten izziv zaradi vprašljivega ogljičnega odtisa tako v segmentu prevoza kot tudi v segmentu spremembe rabe in pokrovnosti tal. Uresničevanje ciljev preoblikovanja gospodarstva v podnebno nevtravno gospodarstvo bo do leta 2030 nadgrajeno z iniciativo novega Evropskega Bauhausa (angl. "*New European Bauhaus*"), ki prinaša kulturno in kreativno dimenzijo Evropskemu zelenemu dogovoru.

Simpozija so se s prispevki udeležili raziskovalci iz Nemčije, Italije, Poljske, Češke, Slovenije,

Ukrajine, Švice, Srbije, Avstrije, Hrvaške in Združenega Kraljestva, ki so v dveh dneh in znotraj šest tematskih sekcij izvedli 21 predstavitev. Agendo sta popestrili dve vabljeni predavanji, in sicer prof. dr. Matthiasa Dietera, direktor inštituta za gozdarstvo na Thünenovem inštitutu, ter prof. dr. Carole Paul, profesorice ekonomike gozdarstva na Georg-August Univerzi v Göttingenu. Avtorji so predstavili rezultate aktualnih raziskav, ki aplicirajo orodja in pristope upravljske ekonomike ter knjigovodstva za prepoznavo in oceno poškodb gozdov na gospodarstvo in ekonomiko gozdarstva, oceno vpliva politik EU, analizo lesnih in ne-lesnih gozdnih proizvodov, ter upravljske, družbene in trajnostne vidike gozdarstva in rabe lesa s ciljem izboljšati bazo obstoječega znanja in predlagati izboljšave za prakso. Predlagana je bila izboljšava denarnih in ne-denarnih metod in orodij za vrednotenje gozdov in njegovih ekosistemskih storitev, saj so ravno te metode ključne za preprečevanje potencialnih konfliktov

Slika 3: Skupinska fotografija s pastirico in psoma čuvaja v naravnem rezervatu Lüneburger Heide (foto: L. Rosenkranz)

povezanih s ponudbo in povpraševanjem po ekosistemskih storitvah. Raziskave so tudi nakazale na bistveno povečanje stroškov blaženja podnebnih sprememb zaradi rasti oportunitetnih stroškov gozdnih zemljišč ter pričakovanega povečanega povpraševanja po lesu. Poleg tega bo trenutna kriza pomanjkanja delavcev lahko vplivala na kakovost dela in prizadevanja za doseg spolne enakosti. Več informacij o srečanju, vključno s seznamom udeležencev, zbornikom razširjenih izvlečkov ter predstavitve najdete na spletni strani simpozija: <https://iufro2022-div405.thuenen.de/>

Organizatorji so po zaključku "delovnega dela" simpozija poskrbeli tudi za ekskurzijo, in sicer v naravni rezervat *Lüneburger Heide*. Posebnost rezervata so nedvomno resave, ki pokrivajo okrog 5.200 hektarov zelo peščenih tal, značilnih za ta del celine. Z rezervatom upravlja neprofitno združenje *VNP Verein Naturschutzpark*, ki med drugim skrbi tudi za ohranjanje rab tal z nadaljevanjem tradicionalne paše avtohtonih ovac, konjev in goveda. Udeleženci smo se v rezervatu spoznali tudi z delovanjem Kmetijske zbornice Spodnje Saške (nem. "*Landwirtschaftskammer Niedersachsen*"). Zbornica je poleg 2.600.000 hektarov kmetijskih površin odgovorna tudi za

500.000 hektarov gozdov zasebnih lastnikov (v to kategorijo se uvrščajo tudi gozdovi v lasti podjetij in skupnosti). Več kot tri četrtine teh gozdov je v lasti 34.900 lastnikov, ki so organizirani v društva, zadruge in podobna združenja. Zasebnim lastnikom nudi svetovanje in (poslovno) podporo pri gospodarjenju z gozdovi. V obiskanem revirju Egestorf smo lahko dobili prvi vtis o večnamenskosti gozdov in ciljev lastnikov, ki so resda ovrednoteni skozi prodajo lesa, a nudijo še mnogotere ekosistemске storitve, ki pa po večini ostajajo neocenjene in zato nepriznane. Slednje ostaja pomemben raziskovalni in politični izziv za v prihodnje.

Ob zaključku pa napovedujemo naslednji simpozij IUFRO skupine 4.05 v Ljubljani. Tri-dnevni dogodek je predviden za prvo polovico septembra 2023. Glavna organizatorja sta Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete ter Gozdarski inštitut Slovenije. Več podrobnosti bo znanih v začetku leta 2023. Novice o konferenci spremljajte na spletni strani: <https://www.bf.uni-lj.si/iufro>.

Vasja LEBAN, Anže JAPELJ,
Lidija ZADNIK STIRN

Slika 4: Utrinek s strokovne ekskurzije v naravnem rezervatu *Lüneburger Heide* (foto: V. Leban)